

Tjänsteutlåtande

Utfärdat **2019-04-26**

Byggnadsnämnden **2019-05-21**

Diarienummer 1935/88

Handläggare

Emma Svenson

Telefon: 031-368 19 37

E-post: emma.svensson@sbk.goteborg.se

Samråd om naturreservatet Lärjeåns dalgång.

Förslag till beslut

I byggnadsnämnden

1. Genomföra samråd om bildande av naturreservatet Lärjeåns dalgång samt tillhörande skötselplan
2. Uppdra åt kontoret att genom kungörelsedelgivning förelägga sakägare om yttrande över förslag till beslut med tillhörande skötselplan för naturreservatet Lärjeåns dalgång.

Sammanfattning

Det föreslagna naturreservatet omfattar ett område som sträcker sig från Göta älvs mynning vid Lärjeholm och fram till kommungränsen mot Lerum. Naturreservatet är ca 1600 ha hektar stort och huvuddelen av reservatet består av mark som ägs av kommunen. Att bilda naturreservatet innebär att ett naturområde bevaras för framtida generationer. Det övergripande syftet är att bevara och utveckla ett värdefullt tätortsnära ravinlandskap med höga naturvärden, friluftsvärden och kulturhistoriska värden.

De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet är områdets värdefulla reproduktionsområde för lax, öring och flodpärlmussla samt de artrika ädellövskogarna och betesmarkerna. Områdets höga friluftsvärden är också ett prioriterat bevarandevärde i naturreservatet.

Förslaget överensstämmer med Översiktsplan för Göteborg, antagen av kommunfullmäktige 2009-02-26.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms medföra kostnader för byggnadsnämnden i form av utmärkning av reservatets gränser samt uppföljningar av naturreservatets bevarandemål. Miljö- och klimatnämnden ansvarar för tillsynen som kan medföra kostnader. Den absolut största posten, skötseln, ligger på Park- och naturnämnden och Fastighetsnämnden. Det handlar både om engångsåtgärder och återkommande skötselåtgärder. Eventuella ersättningsfrågor till markägare hanteras av Fastighetsnämnden.

Berörda förvaltningar/nämnder bör i sina remissvar tydliggöra vilka kostnader som förslaget kan innebära för dem.

Barnperspektivet

Bilandet av naturreservatet säkerställer att barn på lång sikt kan ta del av områdets naturmiljöer och de ekosystemtjänster som de producerar. Naturreservatet kan också användas i skolundervisningen. Utomhusundervisning har visat på förbättrade resultat jämfört med undervisning inomhus. Naturen gynnar den motoriska utvecklingen hos barn och träd och buskar ger en bättre stimulans jämfört med lekställningar.

Mångfaldsperspektivet

Kontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv

Jämställdhetsperspektivet

Naturreservatsbildningen är viktig för bevarandet av ett variationsrikt område där alla har rätt att vistas. Beslutet med tillhörande skötselplan säkrar och förstärker tillgängligheten och kan skapa mötesplatser. Naturreservatet kan användas av alla människor avsett kön, ålder, sexualitet, etnicitet och socioekonomi. Delar av naturreservatet har dock en terräng som kan göra det svårt att tillgängliggöra området för personer med olika typer av funktionsvariationer.

Miljöperspektivet

Bildandet av naturreservatet är viktigt för arbetet med att uppnå Göteborgs stads lokala miljömål. Bland annat bidrar det till att nå delmålet att sjöar och vattendrag inte får försämrats och alla ska senast 2027 ha uppnått minst god status enligt vattendirektivet. Reservatet bidrar även till flera andra delmål kopplade till tillgänglighet och biologisk mångfald.

Omvärldsperspektivet

Kontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån detta perspektiv.

Bilagor

Naturreservatshandlingar

- 1 Beslutshandling med följande bilagor:
  - 1 a Beslutskarta
- 2 Skötselplan
- 3 a-e Skötselområden
- 4 Översiktskarta
- 5 Natura 2000
- 6 a-c Friluftsliv
- 7 a-c Fornlämningar
- 8 Kommunägd mark
- 9 Detaljplaner

Ärendet

Samråd och beslut om kungörelsedelgivning angående bildande av naturreservatet Lärjeåns dalgång. Tiden för yttrande kommer att sättas till två månader. Enligt miljöbalken får tiden för yttrande inte vara kortare än en månad.

Beskrivning av ärendet

Naturreservatsförslaget

Det föreslagna naturreservatet omfattar ett område som sträcker sig från Göta älvs mynning vid Lärjeholm och fram till kommungränsen mot Lerum. Naturreservatet är ca 1600 ha hektar stort och huvuddelen av reservatet består av mark som ägs av kommunen.

Syftet med naturreservatet är:

- Bevara och utveckla ett värdefullt tätortsnära ravinlandskap med höga naturvärden, friluftsvärden och kulturhistoriska värden. Ravinlandskapet innefattar vattendragen, ravinlövkogarna och de omgivande betes- och jordbruksmarkerna.
- Bevara och utveckla ett lövrikt område med värdefulla ädellövskogar.
- Bevara biologisk mångfald och hotade arter knutna till värdefulla livsmiljöer såsom ädellövskog och vattenmiljöer.
- Medverka till att en god ekologisk status enligt EU:s ramdirektiv för vatten uppnås och bibehålls.
- Utveckla och bevara ett område som är attraktivt för friluftslivet där besökaren ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter.

Förslaget överensstämmer med Översiktsplan för Göteborg, antagen av kommunfullmäktige 2009-02-26.

Ärendets handläggning

Byggnadsnämnden har tidigare beslutat:

2009-12-01	att uppdra åt kontoret att upprätta nytt förslag om naturreservat.
2000-06-13	att åter bordlägga ärendet.
1998-07-16	Uppdrag åt kontoret att ställa ut förslag samt att göra erforderliga delgivningar och underrättelser.
1988-04-14	hemställan åt BN att i samarbete med berörda nämnder samt Länsstyrelsen ta fram förslag till gränser och bestämmelser för naturskydd.

Förslag till beslut om bildande av naturreservatet Lärjeåns dalgång med samrådsredogörelse går att läsa på www.goteborg.se/planochbyggprojekt.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Att bilda naturreservatet innebär att ett drygt 1600 hektar stort naturområde bevaras för framtida generationer. Det övergripande syftet är att bevara och utveckla ett värdefullt tätortsnära ravinlandskap med höga naturvärden, friluftsvärden och kulturhistoriska värden. Lärjeåns dalgång är utpekad som lämpligt för reservatsbildning i *Program för skydd av tätortsnära naturområden i Göteborgsregionen*. Programmet har tagits fram av Länsstyrelsen i Västra Götalands län i samarbete med kommunerna i Göteborgsregionen. I rapporten redovisas ett antal områden i Göteborgsregionen som bör ges ett varaktigt skydd genom naturreservatsbildning. Kvaliteter som lyfts fram för Lärjeån är mycket

höga upplevelsekvantiteter knutna till ett vackert och varierat landskap med lövskog med stor mångfald, vatten och stora öppna områden med vackra landskapslinjer och låg bullernivå. De prioriterade bevarandevärdena i naturreservatet är områdets värdefulla reproduktionsområde för lax, öring och flodpärlmussla samt de artrika ädellövskogarna och betesmarkerna. Områdets höga friluftsvärden är också ett prioriterat bevarandevärde i naturreservatet. I reservatet förekommer ett flertal utpekade Natura 2000-habitat samt Natura 2000-arterna lax (i sötvatten) och flodpärlmussla.

Lärjeån och biflödena påverkas redan idag på olika sätt av mänsklig verksamhet. Delar av dalgången kantas av bostadsområden men också vissa mindre industriområden. Det finns många flöden av dagvatten från tak och hårdgjorda ytor ner i ravinerna. Vattendragen påverkas också av läckage av bekämpningsmedel och gödning från omkringliggande jordbruksmarker. Nya byggnader och vägar nära Lärjeån kan medföra ytterligare negativ påverkan på vattendragens vattenkvalitet samt behov av skredsäkring. Vattenflödet i Lärjeån varierar kraftigt vilket leder till stor erosionsrisk vid höga flöden. I bevarandepLANEN för Natura 2000-området ses erosionsproblem med påföljande behov av skredsäkring som en negativ påverkan på Lärjeån.

Val av område, områdets avgränsning och föreskrifterna är anpassade till naturreservats syften och värden. Föreskrifterna är avsedda att begränsa skador på mark och vatten samt djur- och växtlivet men också för att kunna bevara de naturanknutna sociala värdena. Inom och i anslutning till naturreservatet finns ett flertal anläggningar och verksamheter av betydelse för samhällsutvecklingen, såsom nödvattentäkt, vägar, ledningar och jordbruksverksamhet. För att inte omöjliggöra underhålls- och säkerhetsarbete beträffande dessa anläggningar/verksamheter kan vissa åtgärder, som normalt är helt förbjudna i ett naturreservat, utföras efter tillstånd från Byggnadsnämnden. För att kunna säkerställa områdets höga natur- och friluftsvärden samt god bevarandestatus för de utpekade arterna och naturtyperna, behöver området långsiktigt skydd samt skötsel. Detta görs bäst genom bildandet av ett naturreservat. Åtgärder som riskerar att skada naturvärdena förbjuds och området kommer att förvaltas genom en skötselplan och bevarandemålen för arter och naturtyper följs upp regelbundet.

Stadsbyggnadskontoret

Henrik Kant

Martin Storm

Stadsbyggnadsdirektör

Chef Planavdelningen